

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., **Kertész-utca 35. szám.**
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **6 frt.** — Félévre **3 frt.**
Negyedévre **1 frt 50 kr.**

REGÉNY.
(2. folytatás.)

FALUSI ÁLMOK.

Irta: RUDNYÁNSZKY GYULA.

Mikor visszakerült, azt mondta Irmának, hogy Amerikában és az Indiákon járt. A szép özvegy már akkor megszűnt gyászolni s érthető hidegséggel fogadta a hűtlen rokont, a ki őt épen legválságosabb napjaiban, szó nélkül elhagyta.

El sem akarta fogadni. De Garlati János fenyegető magatartásával annyira megfélemlítette őt, hogy Irma kibékült vele. A régi bűnös viszonyt többé nem újították meg; de János mindennapos vendége volt a szép özvegynek s minden gyöngédség nélkül iparkodott uralkodni fölötte.

Nem csoda tehát, hogy Garlatiné eleinte csak hiúsága oltárán üdvözölte örömmel Szőreghy Zoltán hódolatát.

Később azonban Garlati János fölvette a kigyó szerepét és azt kezdte a szép özvegynek tanácsolgatni, hogy kerítse hálójába a jámbor falusi urfit, pompás férj váltnék belőle: gazdag és rövidlátó.

Irma haragosan elutasította Garlati János ajánlatát; de a mellett titokban önkéntelenül mégis foglalkozni kezdett a gondolattal. S egyszer csak az lett belőle, hogy Szőreghy Zoltán, a ki előbb csupán minden tisztelet nélkül, a kaczer szép asszony könnyű meghódítására törekedett, hirtelen lábai elé omlott, megkérte a kezét és az öngyilkos bankár özvegye igent mondott.

Nem szerette. Tetszett neki, de szerelmet nem érzett.

S ime, most napról-napra türelmetlenebbül várta a postát s valami különös, méla ábrándozáson kapta rajta magát. A hiúság és számítás indulatainak helyét szívében egy hatalmas, erős szenvedély foglalta el. A szép asszony szobájába zárkózott, egész éjjeleken sirt, zokogott, kezeit tördelte, elővette imakönyvét, belesápadt a szenvedésbe, a tépelődésbe s csaknem beteges vágygyal sóhajtozott távollévő vőlegénye után.

Talán nem is volt ez csak a váratlanul támadt szerelem láza. Belejátszott a félelem is. Félt, hogy elveszti Szőreghyt.

II. Oszkár svéd király jubileumi díszben.

Pedig napról-napra göresősebben ragaszkodott hozzá. Mert Szőreghy Zoltán ránézve a tisztességet, a biztos jövőt, a becsületes kényelmet, szóval a legszebb földi boldogságot jelentette szerelem nélkül is. — Kétes anyagi és erkölcsi helyzete csüggesztette; az a függés pedig, melytől Garlati Jánossal, egykori kedvesével szemben nem birt szabadulni, valósággal kétségbeejtette.

A mióta Szőreghy Zoltán elutazott, folyvást arról ábrándozott a szép özvegy, hogy ez a házasság meg fogja őt váltani bűneitől; megtisztítja lelkét és megmenti, végkép, örökre megmenti Garlati János utált befolyásától.

És e változó érzelmek hatása alatt babonás félelem szállta meg, hogy el fogja veszíteni vőlegényét, megváltóját, a ki nélkül, úgy érezte, már élni se tudna.

Igy teltek a napok, szakadatlan gyötördésben. Irma elutasította lovagjait, hiszen valóban beteggétette őt a nyugtalan bizonytalanság. Szőreghy azt mondta neki, hogy két-három nap alatt elintézi a dolgát. A hét végén a szükséges okiratokkal mindenestre hazajön és akkor aztán kitűzhetik az esküvő napját.

És ime elmúlt három hét és Szőreghy még mindig nem tért vissza a fővárosba és neki e három hét alatt egyetlen levelet sem írt. Irma mindennap elküldte szobalányát Szőreghy lakására, később már napjában négyszer-ötször is. De Zoltán inasa semmit sem tudott mondani. Ő se kapott az urától három hét óta sem hirt, sem utasítást. Hevert a kényelmes divánokon és szívta a gazdája jó szivarjait. Egyébbel nem törődött.

A bűnös lelkek különös természete, hogy a ki elfordul tőlük, ahhoz annál göresősebben ragaszkodnak. Garlatiné e három hét alatt, újra átszenvedve bűnös első szerelmének minden gyötrelmét, a szégyenérzet belső sugallatára vezekelve, valósággal szenvedélyesen beleszeretett a vőlegényébe.

Göresösen belefogódzott abba a reménybe, hogy ez a szerelem megtisztítja őt és méltóvá teszi arra a férfira, a ki erős karjával magához emeli s bűneitől feloldozza az elbukottat.

És mentül jobban beleéltte magát e gondolatba, szerelmi képzelődése annál lázasabbá és rajongóbbá vált.

Inmár azt képzelte, hogy az első perctől kezdve szerette Zoltánt, sőt egyáltalán soha senki mást nem szeretett, mindig csak őt. Első szerelme szüzies tisztaságával és azóta a titkolt sóvárgás bálványozásával szívének minden dobbanása, vérének minden lüktetése egyedül az övé volt. Nem is ismert soha más férfit Szőreghy Zoltánon kívül.

Szóval, a bűnbánás keservei közt Irma szívében romboló szenvedélylyé nőtt a szerelem.

Elhatározta, hogy irni fog Zoltánnak.

Ezer aggódással fogott hozzá a levélíráshoz. De a betűk tánczoltak és összefolytak előtte s a szegény asszony izzó fejét zokogva temette két kezébe.

Igy lepte meg őt Garlati János.

— Ah, ah, szerelmes levelet írunk a kedvesnek? — nevetett gunyosan. — Édesem, hidd el, ez veszedelmes játék. Szőreghy nem ábrándos diák. Vigyázz, egy ilyen könyekkel áztatott levélke elriaszthatja tőled az aranytollu madarat.

Irma gyűlölettel mérte végig a tolakodót; de Garlati nem törődött vele s vidáman folytatta:

— Sokkal egyszerűbb, utána utazunk vőlegény urammak.

— Kicsoda? — kérdezte Irma ijedten.

— Te meg én.

Garlatiné úgy megrémült ettől a tervtől, hogy majdnem sirva fakadt.

— Nem, nem, ez még korán lenne, János.

Szőreghy rossz néven venné. Még várhatunk!

Garlati János elutasító mozdulatot tett és nyers hangon vágott az asszony szavába.

— Te talán várhatsz, galambom, de én nem várhatok. Pénzre van szükségem. És ha nem jössz velem, leutazom egyedül, hogy haza hozzam Zoltánt és megsürgessem a házasságot.

Garlati eközben oly kihívóan nézett a remegő, sápadt asszonyra, hogy Irma nem tudott mit válaszolni.

— Ne öld meg boldogságomat! Ne menj le Szőreghyhez! Mennyi kell? — suttogta egészen megtörve.

És ékszeres szekrényéhez ment, kivette egyik fiókját, melyben több nagyobb bankjegy volt és odatette az íróasztalra.

Garlati gyorsan kifürkészte s megbeesülte a kis fiók tartalmát.

Egyet csettintett a balkeze két ujjával.

— Igazad van, szép rokon. Zoli zokon vehetné a zaklatást. Talán valami falusi idilljét intézi el otthon. Várjunk még egy pár hétig.

És eközben odasompolygott az íróasztalhoz és kiszedte a kis fiókból a pénzt.

— Isten veled, bánatos tündérem! Ird meg szerelmes levélkédet és küldd el violaszín pecsét alatt az imádottnak. Már látom, hogy Zoltán végkép kiütött a nyeregből s félek, hogy ez valódi szerelmi házasság lesz. Boldog Szőreghy! Irigylésreméltó ficzkó!

És ujjával folyvást esőkokat dobálva Irma felé, magára hagyta a halálos gyűlöletből sápadt, remegő asszonyt.

IV.

Mikor Sós Gergely, a Szőreghy-család vén kocsisa, a jegyző urtól megtudta, hogy hazajön a gazdája, csak nézett, nézett a levegőbe maga elé, de se nem szólt, se nem mozdult jó ideig.

A kisbíró elmondván, hogy mit üzent a tekintetes jegyző ur, várta még egy darabig, kerül-e valahonnan elő valami italféle, azután bökött egyet a botjával a kapu felé és ment.

— No már én megyek, Gergely bá, ha csak egy korty ital irányában nem tartóztatna kelmed?

A vén szolga, a kinek szívében éledni, zsongani kezdett a megnevezhetetlen régi emlékek egész raja, erre a biztatásra fölriadt és intett a mindenes legénynek, hogy adjon egy pohárkával a tavalyi törkölből a kisbirónak, — aztán befordult kicsi szobájába és keresni kezdte a kastély kulcsait.

— No már most mit csináljak, hogy a ház fél-nap alatt rendben legyen? — dűnnyögte magában és átballagott a nagy udvaron, kezében egy esomó rozsdás kulcsesal, a kastély felé.

Végig kinyitogatta a dohos, fülledt levegőjü, néma szobákat, egy pár ablakot is kitárt, aztán této-vázva tipegett-topogott, szobáról-szobára, a nélkül, hogy tudta volna, mire határozza el magát. Őt esztendő óta a birtok haszonbérben volt, a bérlő a gazdasági udvaron tul, a nagy park tulsó végén épült gazdatiszti házban lakott, az átjáró kis ajtó is be volt szegezve, a kastély pedig pusztán, ridegen, elhagyottan állt, csak a hűséges öreg eseléd üldögélt olykor hosszú csillagos nyári estéken a tornác küszöbén, messze elmélázva a végtelen, esendes, bubánatos alkonyi félhomályban.

És most ime hirtelen azt hallja, hogy estére hazajön az ura, a ki őt esztendő óta soha feléje se nézett az elhagyott ősi udvarháznak.

— Be se tudunk hajtani a ház elé! — töprengett az ősz Gergely és siralmas ábrázattal lépkedett végig a bozótos kert embermagasságnyira gyommal benőtt utain.

Egyszer csak, a hogy így magában évődött az öreg, távolról erős kutya-esaholás hangzott feléje.

— Ni, ez az erdész ur kutya, a Tisza, bizonyosan a Jolán kisasszonyka sétál erre felé! — örvendett Gergely és hirtelen felderült az areza.

Visszatért a kastélyba, ismét bezárta a tornác szárnyas nagy ajtaját és nagy, hangos léptekkel a park fölött egy erdős domb oldalán álló uradalmi erdészlak felé indult.

A gróf Illésházy uradalmának erdésze, Aba Imre lakott abban a szellős, kis erdészházban immár több mint huszonöt esztendő óta.

A vállas, szikár, nagy bajszu erdész nyájasan fogadta az öreg eselédet.

— No mi jót hoz kend, Gergely?

— Baj van, tekintetes uram, nagy baj! — sóhajtott a kocsis.

— Ugyan, no, mi a baj?

— Hát instállom, estére hazajön a nagyságos uram. Azt se tudom honnan, azt se tudom, hogyan, csak ide izent a jegyző ur, hogy hozzak rendbe mindent, mert délután az állomásra hintót kell küldeni a gazdám elé, a ki alkonyatra itthon lesz. Már most mit csináljak én tekintetes uram? A hintó három esztendő óta kenetlen, a kerten át nem lehet behajtani a ház elé, egy öl magas a gyom, aztán a kastély is esupa por, kísérteteknek való, nem élő embernek, pókok szállása, nem Isten képmásáé, még ágyat sincs a ki vessen. Jobb is lett volna, ha nem virrad rám ez a nap! Pedig de sokszor epekedtem utána!

(Folytatása következik.)

Thököly.

*Megfogadtam: nem teszem le addig
Kardomat, míg szükség lesz reája;
Megfogadtam: addig harczolok, míg
Nemzetemnek üdve úgy kívánja.*

*A németbe' nem volt csöpp bizalmam,
Lépteit csak álnokság vezette.
A mit ígért: elvoná titokban —
S a hazának lön belőle veszte.*

*A török se volt ugyan jobb nála:
Súlyát szinte érezők kezének.
Mégis inkább hallgattam szavára,
Mert hívém: így inkább czélhoz érek.*

*És zászlómmal zászlajához álltam...
Önvérem, hej! gyönge volt magában.
S im, mit értem? Megvan metszve szárnyam:
Sínlődöm most vad, pogány igában.*

*Hah, gaz népség! Hogy verembe csaltak;
Álnok módon hogy törükbe estem.
Hittem a szép, a mézes szavaknak...
És a hullám álcapott felettem.*

*Itt sínlődöm gyötrő tespedésben,
Itt kell ülnöm rabbilincsbe verve.
Oh, hogy lázong, duzzadoz a vérem!
S még mozdulnom se lehet semerre.*

*Most mi vár rád, meggyötört magyar nép?
Gyilkosid mit fognak tenni véled?
Hát mi várna?... Mezteleure meglép
Most már biztos: a török és német.*

*Nem bánám én, engem bármi érne,
Csak hazám ne jutna pusztulásra.
Odaadnám életemet érte:
Ha szünnék rajt' isten bős csapása.*

*De mi haszna! Nem tehetek semmit:
Sóhajom se jut már nekem égbe.
Csak senyvedek, csak epedek én itt,
Kárhoztatva tehetetlenségre.*

*S ha legalább Ilonámat látnám:
Édes társam, drága feleségem!
De megrabolt tőle is az ármány...
Nem lesz nekem többé puha fészke!*

*— Átkozott sors! Hova is jutottam?
Hát az lenne csakugyan a végem:
Hogy piheunem se lehet honomban,
Itt veszek el, itt a messzeségben?*

*A távolban, messze török földön
Fog reám a sírhant domborúlni?!
— Hah! meddig kell még így tépelődnöm?
Meddig kínoztok lelkeim borúit?!...*

Kovács Zsigmond.

BÁLINT.

(Elbeszélés.)

Irta: Schack Béla.

(2. folyt.)

III.

Marezi vigan huzott végig a hurokon. Magamat is tánczra csábitott egy kis győri leány és oly eszeveszetten forogtam vele körben, hogy alig tudtam magam összeszedni.

Midőn visszatértem helyemre, egyik szomszédomat sem találtam már ott.

Mezei Lajos valószínűleg már hazament.

A sályi tanítómestert pedig ép akkor expediálták ki. Ennek a derék pajtásnak ugyanis az a nevezetes szokása volt, hogy a mint észrevette, hogy már egy falat ételt, egy korty bort sem zsarolhat többé, felállt és nyújtózkodva a társaságba vegyült, de olyan veszekedő módon, hogy az ének rendesen kilöketésével végződött. S midőn felesége szokott mozdulatát ma is észrevette rajta, azonnal ott volt és kicsalva őt a házból, hazavonszolta a meghitt otthon felé.

A multság még vigabban folyt tovább. A bor patakokban ömlött, a lábak toporzékolnak s az örült jókedvben, az öröm tetőpontján, mindenki összevissza kiabált és dalolt...

De egyszer csak kihívják Galambos Péter uramat, aztán tolongás képződven az ajtó körül, kétségbeesett arcok láthatók s az emberek a kijárat felé szorongnak. Midőn magam is kiléptem, ott láttam Bálintot a konyha közepén állva.

— Hol van menyasszonyom?

— Miféle kérdés ez, fiam? —

Hisz neked kell azt legjobban tudnod!

— En nem tudom.

— Ej, ej, ne tréfálkozz. —

Ugy látszik, kissé nagyon felöntöttél a garatra.

— Hol van menyasszonyom?!

— No, no, fiam; beszélj tisztábban — mi nem értünk. Ne dühöngj úgy. Hisz hozzád ment!

— Hozzám bizony nem jött. Vártam, vártam és csak nem jött. Hova tettétek feleségemet?! — kiáltá Bálint, úgy reáeresztve herkulesi két öklét az öreg vállaira, hogy az alatta tántorogni kezdett.

— Hova tettétek feleségemet?!

Erre nagy zürzavar támadt. Keresni kezdték az asszonyt. Felhányták az egész malmot, a padlást, a szobákat, a kamarát, de hiába, mert a kis Milka nem volt sehhol. Vajjon hova is tűnhetett el? Még csak nem is gyanította senki. Hisz a menyasszonyvívők és koszorusleányok a maguk testi szemével látták őt az udvaron át a nászszobának menve, a mint lengette a szél gyöngyökkel kivarrt fátylát. Hihetetlen, hogy ott az ajtón be ne lépett volna. És mégis — a vőlegény nem látta őt.

Ujabb keresést kezdtek az udvaron és csürökben. Az emberek átkutatták a közeli ligetet, a mezőt s az erdőt. Lámpákkal és fáklyákkal haladtak szaka-

dékok és bokrok közt és újra meg újra hallszott Galambos Péter ur kiáltása:

— Leányom, egyetlen leányom, hol vagy? Sehhol, sehhol!

IV.

A felkelő nap egy kétségbeesett lakodalmos társaságot világított meg a malomudvarban. Középen állott hajadonfővel Galambos Péter, könnyeitől fuldokolva és folytonosan leánya kedves nevét kiabálva. Emberek jövegettek a környékről, Sály- és Daróczi-ról, kik szintén hallották a szomorú hírt, de egyetlenegy sem birt a dolgról felvilágosítást vagy magyarázatot adni. Senki sem tudta kitalálni, hogy vajjon elrabolták a menyasszonyt, vajjon saját akaratából ment el vagy szerencsétlenség érte-e?

Bálint megsebzett állatként járta be a vidéket. Egyetlen bozótot sem hagyott felkutatlanul. Egyetlen ház sem maradt, hogy meg ne kérdezte volna:

— Nem láttátok a feleségemet?

Beleveté magát a malompatak hullámaiba, átkutatta a vizet a kerekek alatt, s a mély bevágást, mit ott magának a patak ásott, átgázolta a vizet le egész Ábrányig; de sem a hullámok moraja, sem a mély fenék kavics-kövei nem tudtak neki arról felvilágosítást nyújtani, hogy hoya lehetett az ő fiatal neje. És midőn késő este visszatért a vendégektől elhagyott malomba, a zokogó Galambos Pétert átölelve, semmi egyebet nem mondhatott, mint:

— Nincs sehhol, sehhol, sehhol!

Később hozzájuk jött a daróczi lelkész. S ő egymás mellett ülve találta a még mindig siró és vigasztalhatatlan két férfit.

A daróczi pap nagyon szigoru ember volt s ezért hidegen és szánsalom nélkül szólt hozzájuk következőképen:

— Miért sirtok, miért szomorkodtok, kedves atyámfiak? Hát megérdemli egy oly el-

vetemült teremtés részvéteteket?

S e szavakra mintha vipera harapta volna meg, ugrott fel Bálint egyszerre.

— Tiszteletes ur! — kiáltá fenyegetőleg.

— Csendesedj Bálint, engedj beszélnem; — mondá nyugodtan Galambos Péter ur. Aztán a szent-anya felé fordulva, így szólt:

— Tiszteletes ur! Tisztelem, becsülöm nagytiszteletességed becses személyét, de azt az egyet soha, de sohasem fogom megengedni, hogy Nagytiszteletességed oly nyilatkozatokat engedjen meg magának egyetlen s talán szerencsétlenül járt leányom felől — saját házamban. Istenfélően neveltem és a ki róla rosszat tételez fel, az Isten ellen vétkezik.

— Hát azt hiszi Galambos Péter uram, hogy leánya boldogtalan?! A milyen a vetés, olyan az aratás. Valóban nagyszerű! Egy erkölcsösen nevelt szűz, egy istenfélő leány, ki a nászjében, midőn derék férje a nászszobában türelmesen várakozik reá, egy idegen férfival egyetértve le s fel járkál, elhagyva saját atyját és neki szánt s eljegyzett urát.

A svéd király neje.

— De honnan, honnan tudja ezt a hirt?

— Biztosíthatom, Galambos Péter ur, hogy a legbiztosabb forrásból birom. Egyenesen ama jóféle leányzó bűnrészesének nyilatkozatából, a ki senki más, mint az én istentelen, esküjéhez és hivatalához hűtlenné lett volt káplánom, Mezei Lajos. Ma reggel találtam íróasztalán ezt a hozzám intézett levelet; hallgassa csak ezt meg, Galambos Péter uram:

„Mélyen tisztelt és szeretett főnök uram!

Lelkem legmélyebb fájdalomában, szinte kétségbeesésben írom e sorokat. Egy oly lépés megtevése előtt állok, mely jó híremet, nevemet és becsületedet örökre be fogja szennyezni. De nem törődöm vele, mert nem tehetek másként. Szerettem hivatalomat, melyben működtem; a tudomány volt életem legdrágább kincse, Istent szolgálni pedig egyetlen örömöm. Most mindennek Istenhozzádot mondok! Mert semmik ama hatalomhoz viszonyítva, mely most testem minden erét meg rázkódtatja, s mely hatalom nagyobb a tudomány-nál és Istennél — a szerelem! Megfosztom magam papiruhámtól, hogy Galambos Péter ur leányával a nagyvilágba menjek. Ha minden eszközünk el

mutatni, hogy még nagyobb hatalom is van a szerelemnél, és rajta leszek, hogy utólérje őket ez a hatalom.

Galambos Péter ur azonban lehajtá fejét és összetéve kezeit, mondá magában:

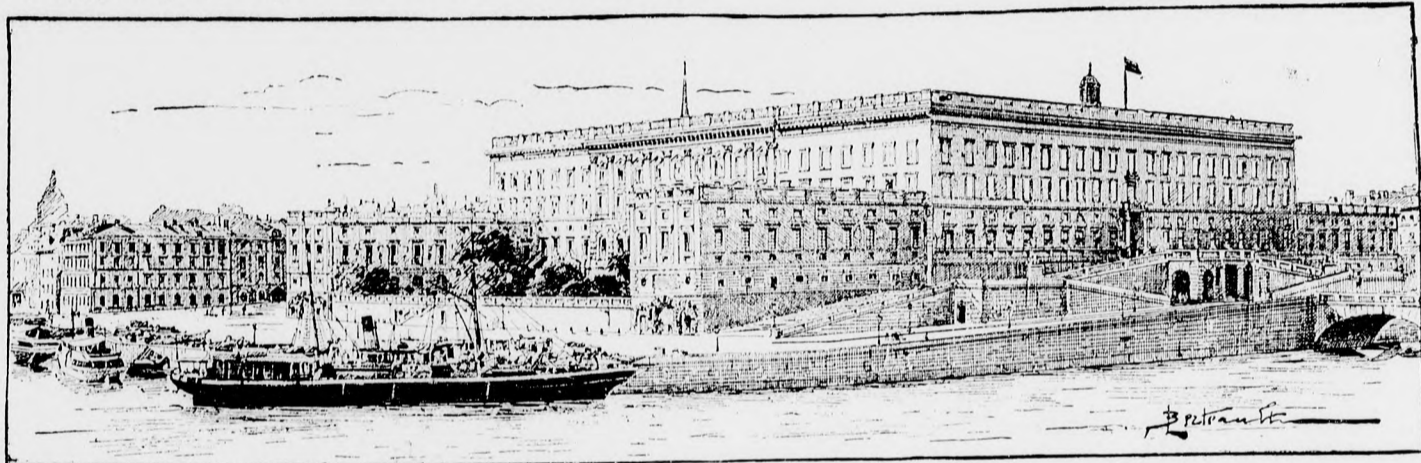
— Mig azt hittem, hogy meghalt, sirtam és miért ne sirattam volna meg egyetlen gyermekemet? De most, midőn tudom, hogy elesett, miért sirnék továbbra is érette? Nem is sírok többet. Sőt inkább letörlöm könnyeimet szememből. Én nem sírok!

Es erre ájultan rogyott össze.

Bálint pedig e szavakkal tevé öklét a pap vállára:

— Nagytiszteletű ur! Nincs szükség azt a hatalmat ellenük felhasználni, a visszafizetésre itt vagyok én. Mert senkinek sem vétettek annyit, mint nekem; összetipták szívemet, mely esendesen, de kiolthatatlanul égett azért a lányért; elrabolták becsületedet, élez és gúny czéltáblájává tettek, s ezt nem bocsátom meg nekik. Eszébe fog ez még önnek jutni, nagytiszteletű ur, midőn újratálatkozásunk napjáról fog hallani. Addig is, próbáljuk az egészséget feledni.

(Folytatása következik.)

A királyi palota Stockholmban.

van véve, hogy egymásé lehessünk, ez az egy még rendelkezésünkre állott. Sokáig küzdöttünk mind a ketten ama felemésztő hatalom ellen. Nálam a vallás tiltó szava, nála atyja iránti szeretete sok ideig küzdött szívünk kimondhatatlan érzése ellen. De hiába! Bennünk a szerelem az utolsó pillanatban legyőzte a gyermeki engedelmességet, az ég fenyegető hangját és talán a becsületet is. Egy darab kenyér nélkül és csak a testünkön levő ruhával megyünk ki az életbe. Egyetlen reményünk könyörületes, Ur Istenünkben van, ki megbocsát és karjainak erőt fog kölcsönözni, hogy szívem szeretnének a mindennapi kenyeret megszerezhessem. Isten veletek! Ha meg tudtok bocsátani, bocsássatok meg nekünk és gondolatok — habár csak néha-néha — a távolban küzdő szegény menekülőkre.”

— Nos, — folytatá a lelkész, — gondolom elhiszi most kedves Galambos uram, hogy előbbi feltevésem nem a légből kapott volt és hogy leánya époly elátkozott, mint káplánom. De azt az egyet Galambos urnak s az itt szomorkodó Bálintnak megmondhatom, hogy a szökevények, bárhová forduljanak ezen a földön, mindig és örökre magukkal fogják tenniük átkát hordozni. Bemocskolni a szent ruhát, s lábbal taposni azt végig a sárban, egyszer s mindenkorra nem marad büntetlenül. Meg fogom nekik

VULKÁN UR. *

Irta: **Kabos Ede.**

Valahol a világon összetalálkozik egy fogyatékos szépségű ur és egy szellemes asszony, aki szép és özvegy. A fogyatékos szépségű ur a természet törvénye szerint bele fog szeretni a szépséges özvegybe, ki bosszúból el fogja őt keresztelni Vulkán urnak. S aztán egy szép napon igen nagy lesz a forráság, vagy pedig, emberkergető eső kerekedik s akkor az ellenséges pár valam biztos helyre menekül, ahol egészen magára van.

Ez lesz a döntő pillanat.

Vulkán ur a csunya emberek nyugalmával meg fog szólalni:

— Asszonyom, nekem semmi kedvem elismerni a „Vulkán ur” jogosultságát. Öreg asszonyok, akik pedig értettek hozzá, azt mondták, hogy minden férfi szép, ha egy fokkal szebb az ördögnél. Én pedig ezer és egy fokkal is szebb vagyok Belzebub barátomnál. Avagy látta már ön az ördögöt, hogy ezt egyszerűen tagadni merné? Igaz, a lábaim egymástól függetlenül növekedtek s az egyik önkényesen megállapodott, mikor a másiknak még tovább tetszett nőni, — de sánta láb még nem lóláb. S ha az ismeretes népdal daczára nem is illik nekem rettenetes, hogy arcom kissé himlőhelyes, de figyelmébe ajánlom, hogy az illetékes, néphit szerint az emberi arc egy-egy gödröcskéjében angyal rejtőzik aki szerelemre csalogat. Ön ugy találja, hogy az én arcomnak kissé sok a gödröcskéje, s nem igen juthatott mindegyikbe angyal. Ámde a sok

* Mutatványul Kabos Ede „Vándorok” című kötetéből, kiadja az Athenaeum r. t. Ára 2 frt.

között valamelyikben mindenesetre bujkál olyan szárnyas kobold s ha volna önben egy kis jóakarát, ez arcz kaszárnyában is megtalálná azt a cellát, melyben az én egyetlen angyalom lakik. A dolog tehát nem az én szeretetreméltó ragyáimon, hanem az ön jóakarátán mulik. Kifogásolja továbbá, hogy fejem igen nagy. Elismerem, de kárpótlásul a kezeim kicsinyek s egészen öntől függ, hogy ne egyszerre nézze őket, ami talán nem egészen szép látvány, hanem külön-külön gyönyörködjék szépségemben. És végezetül gondolja meg, hogy a nagy idők romantikus írói, akiknek igen jó izlésük volt, ha szépségben nem is versenyeztek önnel, arannyal fizettek volna olyan modellt, mint én vagyok. Miért ne lehetne tehát a feleségem?

Az özvegy, miután pamlag (melyre leheveredjék) és ablak (melyen közönyősem kihajoljon) nincs a közelben, egyszerűen a szalmaszin hajával kezdene bibelődni s úgy jegyezné meg:

— A hosszú beszédnek rövid veleje az, hogy ön — az illetékes szójárás szerint — csunya, mint az éjszaka s nekem nincs semmi reményem, hogy valaha más véleményen leszek.

Vulkán ur mosolyog.

— Bizonyos benne?

— Ha tetszik, igen.

— Tévedni méltóztatik.

— Ugyan?

— A jövő évben valami indifferens helyen — mondjuk Jeruzsálemben — kongresszus ül össze s megdönti a divatos esztétikát. A mi szép volt, azontul csunya lesz és megfordítva, A kongresszus előmunkálatai évek óta folynak az irodalomban, a divatban s mindenütt. Ön szellemes asszony és a tüneteket már eddig is észrevehette. Akkor én a kongresszus határozata értelmében szép leszek, ön pedig csunya. Nem volna jó, ha nem várná be a katasztrófát és még idejében menekülne?

Az özvegy felkaczag.

— A maga bolondsága olyan jóízű, hogy törvénybe lehetne iktatni.

— Ne fesse falra az ördögöt. Akadhat törvényhozás, mely meg is cselekszi. S miért ne? Ötezer éve áll fenn a világ s azóta egy önkényes megállapodás következtében mindig a mai értelemben vett szépek bitoroltak minden jogot és minden élvezetet. A macska tudja, hogy megáll-e ez a világ még ötezer évig s ideje, hogy most már az emberiség nagyobbik fele is kivegye részét a jóból és az élvezetből. Méltóztatnék rettegni a csunyak lázadásától! Egy szép napon nekem eszembe jut, hogy nem tűröm tovább a sok ezredéves igaztalanságot, felcsapok prófétának, a tömeg csatlakozása bizonyos s megindítom a háborút maguk ellen. Ez a háboru sem lesz okatlanabb a többinél s nagyobb érdekek forognak koczán, tehát elkeseredettebb is lesz. Ismétlem, méltóztatnék rettegni. Ha a jeruzsálemi kongresszus sokáig késik, én fellázadok, én próféta leszek, én fanatizálom a tömeget, én —

(Az özvegy kacajja megszakítja a szépen induló tirade-ot. Vulkán ur más tónusból kezd.)

— Különben pedig ön a jeruzsálemi kongresszus és lázadás nélkül is az én feleségem lesz. Ha közbekiált, hogy vakmerő és elbizakodott vagyok, azt fogom mondani, hogy igaza van. A minthogy önnek mindig igaza van. De tessék csak meghallgatni: (Az eső még szakad vagy a forrás még tart: időnk van elég.) Ismeri ön a reménytelen szerelmesek fajtáját? Roppant hazug, utálatos népség, mert csak annyi igaz bennük, hogy szerelmesek, de hazugság az, hogy reménytelenül. Követik hölgyüket vagy elvonulnak busan a magányba s épen az az egy reményük van, hogy a hölgy valamely magasabb véletlen következtében megváltozik és szeretni fogja őket. Veszi ön észre, hogy ezekben az emberekben szükség szerint sokkal erősebb a remény, a be nem vallott, eltagadott remény, mint a szerelem? S ha valaki öngyilkossá lesz és azt mondja, hogy reménytelen szerelemből tette: hát hazudik a nyomorult, mert tisztára csak türelmetlenségből szaladt a vízbe, a fára vagy egy golyóba. Reménytelen szerelmes nincs, csak türelmetlen. Én pedig asszonyom, türelmes vagyok, mint annak az ismeretes bibliai férfinak a számára. És várok. Méltóztatnék elhinni, hogy ön még feleségem lesz.

Az özvegy gunyolódik.

— A héten hozzámegyek X-hez. (Megnevez valami szép férfit.)

Vulkán ur nem jön zavarba.

— Boldogtalanná fogja tenni és tuléli, mint az elsőt.

Köszönöm.

— Véletlenül nem tréfálok. X. ur, mint minden szép férfiú, még sokkal hiubb, mint a szép asszonyok. Ha egy könnyelmű perczében elszánja magát és elveszi önt, egész életére boldogtalan lesz, mert neki életszükség, hogy igénytelen, az ő világossága mellett a fényhatást emelő árnyak bevaló felesége legyen. Ócskaságot mondok, de igaz: a jó házasságban, mint a jó festményben nem szabad csupa fénynek lennie. Ha szép férfiúnak szép felesége van (ami az életben ritkaság is), a férfiú elbusulja magát és tönkremegy. Az asszony még előnyben van, mert jószívű csunya emberek udvarolnak neki s mégis mindennap újból hallja, hogy szep. De a mai gyalázatos szokások mellett még ritkaság, hogy asszonyok is udvaroljanak a férfiaknak s így a szerencsétlen szép férfiú kételkedni kezd szépségében és elhervad. Mert a szépség tudata mindennap meghal és minden reggel föl kell éleszteni. X. ur boldogtalan lesz, ön tul fogja élni s én várhatok.

— Kedves Vulkán ur — szólal meg az özvegy — én képes vagyok arra is, hogy önt is tulélem.

— Mit tesz az? Várakozásom egészen jogosult, mert ön az enyém lett volna, ha véletlenül ostobaságot nem követek el és nem halok meg.

— S ha véletlenül én követném el azt az ostobaságot, önnek akkor is igaza volt, mert az öné lettem volna, ha —

— Természetes.

— Ön a legkönnyelműbb Vulkán, akit valaha láttam. A sok várakozásban várni hagy valami leánykát, aki az ön nevét átörökítené egy fiatalabb, eljövendő, korban.

(Vulkán ur sóhajt.)

— Bah! Könnyelmű vagyok. Azt hiszem, az előbb azt mondtam, hogy türelmes vagyok; a könnyelműség sem egyéb, csak vidámabb türelem. A könnyelmű ember is csak azt mondja, bah, most nem sikerült még várhatok. Vannak pillanatok, mikor azt hiszem, hogy ez az én könnyelműségem egyik szárnya annak a gonosz angyalnak, aki arczom valamelyik szépségdörcsékjében rejtőzik. Lássá, ennél a szárnyánál fogva meg is csiphetné az angyalomt s akkor hamarabb megszeretne. Hígyje el, asszonyom, ez a könnyelmű, csunya fráter, akit ön Vulkán urnak tisztel, a legszeretreméltóbb hunczut s pompás férj tudna lenni.

— Elhiszem, de én roppant rossz felesége volnék.

— Ha megengedi, majd kordában tartanám.

(Az özvegy szemé fellángol.)

— Tehát még zsarnok is volna?

Vulkán ur nyugodtan felel:

— Hát még nem mondtam? Természetesen. Hisz ön a világ legboldogtalanabb teremtsének érezné magát, ha csuf létemre még zsarnok se volnék. Egy szép asszony nem is hinné el férjének, hogy szereti, ha nem akarna fölötte zsarnokoskodni. Nyugodt lehet: zsarnok leszek.

— Teremtőm — kaczag az özvegy — hisz mi már alkudozunk.

— Ugy-e? — kaczag Vulkán s hozzá teszi: — Nos, vallja meg őszintén, volt valami szándékosság abban, mikor engem Vulkánnak keresztelt el?

— Hogyne? Vulkánt is letaszították az égből...

— S a többire nem emlékszik?

— Mire?

— Hogy letaszították az égből, de aztán feleségül kapta Vénusz asszonyt...

* * *

Ugyan, az ilyen sánta, gonoszfejű Vulkán elnyeri-e Vénuszt, ha Vénusz egy kicsit szellemes és nagyon özvegy?

CSAK VOLT.

Irta: Pécsi D. Anzelm.

Szegényke bizony meghalt; olyan szép esendesen halt meg, a mily esendes volt egész élete.

Sokan voltak testvérek, szerették is egymást még akkor is, a mikor kit erre, kit arra hajtott a sors. Mikor aztán az a nagy fészek kiürült s nem maradt más otthon az öreg szüléknél, csak ő, no meg a fészekfentő, a legfiatalabb: akkor elfogta a vágy a testvérei után, feljött Budapestre, csak két napra! Haza is ment, a hajón meghűtötte magát és az a lappangó betegség, az a rettenetes ellenség, a tüdővész kerítette hatalmába.

Két évig küzködött vele!

Hogy ismerte ő e betegségnek a jeleit addig, míg egészséges volt; hogy tudta, hogy a kit ez elér sovány, kiaszott karjaival, az többé meg nem menekül; az olyan, mint a ki örvénybe esett: lassan, de biztosan ragadja a víz körbe-körbe, bármint erőlködék is, s mikor az örvény torkához ér, egy pillanatig megáll vele a víz, aztán hirtelen elmeríti!

Már sodorta őt is a tüdővész, már vitte annak az örvénynek a tátongó torkába, mely nem adja ki áldozatait többé, s ő nem tudta, hogy menthetetlenül el van veszve! Aztán elnyelte a sír!

Hogy megváltozott szegény, míg beteg volt. Két évig sápadt volt az arca, s aztán, mintha a betegség egyszere jóvá akarta volna tenni kétéves rablását, visszalopta arczára a rózsaszínt. Forróságba, lázba verte és oly szépen virultak arczán a halál rózsái.

Sokat szenvedett, kimondhatatlanul sokat, aztán hirtelen nagyon jól érezte magát.

— Bajod van, beteg vagy?!

— Nincs már semmi bajom, édes Honkám; — látod, most te ápolasz engem, aztán én fölépülök ebből a csunya gyöngeségből — mert most már csak gyöngö vagyok — akkor majd én ápollak téged és visszaadom a kölesönt.

— Hagyjuk ezt, kedvesem!

— Brr! ki nem állhatom ezt a hideg, ködös időt.

— Hiszen most szép napok vannak!

— Most! ki tudja, meddig tartanak, igazán örülök, hogy oly jól érzem magam és a gyöngeség is elmúlik addigra talán már.

Igaza volt: elmúlt minden gyöngeség, nagyon jól érzi most magát. Az utolsó napsugárral elbueszított fölünk.

Fején mirtusz-koszorúval, fehér fátyollal temették el.

Hiába láttuk szenvedését, hiába tudtuk, hogy a halál csak megváltás volt számára. A fájdalom csak oly nagy mértékben ért utól bennünket, mintha hirtelen jött volna a csapás!

Resurgemus — feltámadunk! A hit enyhítő balzsama csak az idővel karöltve gyógyítja azt a sebet, a mit a halál egyetlen csapásra a szívek mélyébe üt!

Nincs már, csak volt! — Ürt hagyott maga után, s ez az ür bemohosodhatik a megnyugvás mohával, de mindig tátogatja ásító száját.

Nincs már, csak volt: egy ifju, reményteljes életet semmisített meg a halál.

Ő talán mosolyogva nézi bánatunkat a tulvilágról, mert van tulvilág! Az a fűszál, mely tavaszszal kiüti fejcsékéjét a földből; az a légy, mely napsugárban zümmögve fűrészi szárnyait, a nagy világ-egyetem minden egyes csillaga kitűzött ezél felé halad — csak az embernek ne volna rendeltetése?

Miért élne az ember, minek ez a bölcsőtől a sirig tartó kinlódás, ha nincs megírva rólunk, hogy feltámadunk? Vagy a viszontlátás reménye csak olyan édes semmi, arra hivatva, hogy az embert a szertelen kétségbeeséstől megóvja?

Nem, nem lehet, mert akkor az, kinek létét minden atom és minden erő hirdeti, kegyetlen játékot üzne belőlünk, nem imádnunk — káromolnunk kellene az Istent akkor, hogy szívet alkotott s ebbe szeretetet, oly szeretetet, melynek fáj, hogy tárgyától meg lesz fosztva.

Ha az a fű, a mit szeretetünk tárgyának sirhalmára ültetünk, új életre ébredhet a kelő tavaszszal, ha a lenyugodott nap ismét kibontakozhatik az éj homályából, ha a természet és ebben minden, minden új életre ébredhet, csak a mi létünket határolja az a titokzatos sir, az a kis domb, mely a tetem fölé domborodik?!

Oh, nem! Erős a hitem és rendületlen: megharsannak a harsonák s mi ismét egyesülhetünk azokkal, kiket elvesztettünk s kiknek elvesztése annyira fáj.

Resurgemus! Feltámadunk!

Bár véges elménk ellentmond e végtelen gondolatnak, a hit tanítja, a szív dobogja: feltámadunk!

Csak ideiglenesen bocsátjuk utjára a vándor lelket, csak a kétségbeesés kiáltja: nincs már, csak volt! a lélek nem halhat meg; az az erő, mely a tüdőt lélegzésre, a szívet dobogásra készíti: az élt, él és élni fog!

Csak nyügét, a testet veti le, azt, a mi ide köti a földhöz, mi megtiltja, hogy oly magasra törjön, hol a végesnek határát tüllépné; ezt hirdeti minden, minden, még az a könnyesepp is, mely a szülők szemébe szökik a ravatalnál; nem bírná el a szülői szív a csapást, ha igaz volna, hogy csak volt!

Elveszett...

(Könyvből.)

Ott, a mély tó partja mellett,
Lengő fűzek közepén,
Áll egy kunyhó és a víznek
Csónak száll a tükörén.

Mikor egymást átöleltük,
Ringott velünk a kis fa.
Hab! Miért nem zúztat össze,
Mért nem dőlt be oldala?

Épen áll még az a csónak,
De a kunyhó — úgy lehet —
Eltűnt onnan s vele együtt
A két szív is elveszett.

Czárina Szilárd.

HUMOR.

— Petike: Ez is hajolaj ebben az üvegben, mamuskám?

— Az anya: Nem, ez ragasztó gummy.

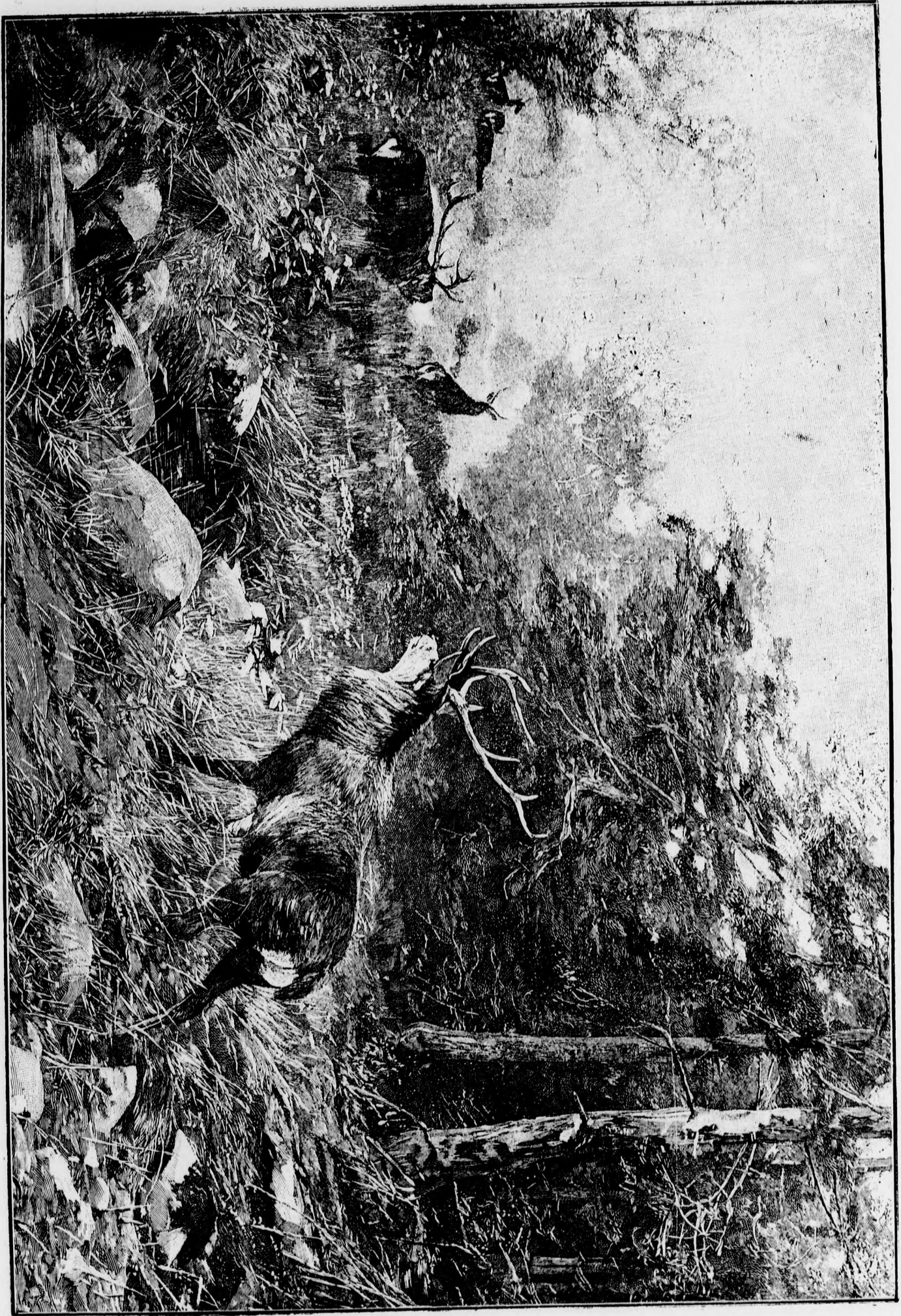
— Petike: Azért nem tudom hát levenni a kalapot a fejemről!...

*

— János gazda: Mégis csak nagy a tudomány. Egy talján kitalálta a módját, hogyan lehet telegrafálni drót nélkül.

— Feleség: Az semmi. Ezt a repedt fazekat eszkábálja össze drót nélkül, — az lesz valami.

— † —
Őszi reggel az erdőszélen. † —

A kiknek a magyar király saját költségén Budapesten szobrot emeltet.

— ✦ — **Titok.** — ✦ —

*Tudod-e lányka, mi a szerelem?
Hajnali harmat viráglevelen.
Tűzsugarait ráhinti a nap,
S a szerelemnek nyoma se marad.*

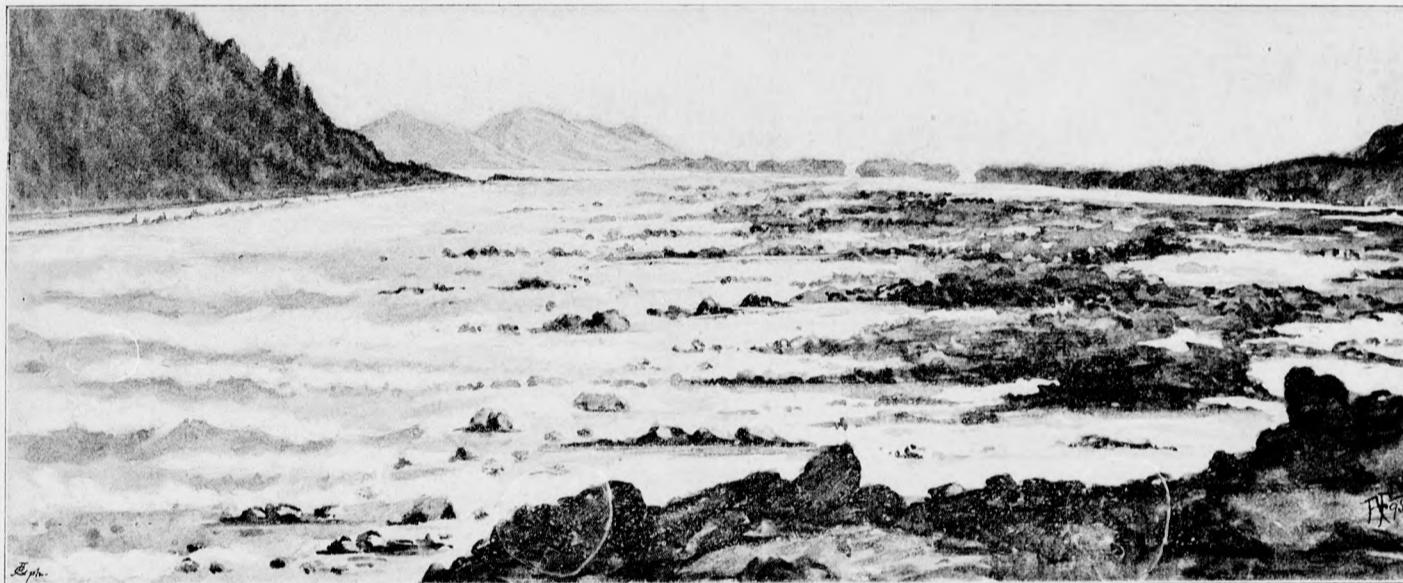
*Tudod-e lányka, mi a szerelem?
Gyönyörű álom nyáréjjelen.
Egyszerre kitör, zúg szörnyű vihar:
Oda a szerelem, álmaival!*

*Tudod-e lányka, mi a szerelem?
A vér játéka lázbetegem.
Örökös szomj és kéjteli láng,
A földön egy darab égi világ.*

*Mondjam-e tovább, mi a szerelem?
Tudom is én! de nagyon érzem.
Folyton emésztí e szívet, agyat:
Pokoli tűz, mely az égbe ragad.*

Kenézy Csátár.

akinek egész nap piperén, puccezon jár az esze s a ki mindenben keres szórakozást, csak a házi dolgok végzésében nem! Fájdalom, a mai világban mind így nevelik a lányokat! Ha meg is tanítják a házi dolgokból valamire, az csak a portörlésből áll, a mivel aztán eldicsekednek fünek-fának s a diések-véssel rendesen elpanaszolják, hogy a kisasszonynak a sok munkától megfájult az oldala. A férfi azért házasodik, hogy otthont alapítson magának, a hova a kenyérkereső munka után szerető körbe pihenni megtérjen s az élet gondjai viselésében legyen egy hü osztozó társa. Már pedig egy ilyen nő, aki egész nap semmit sem téve, pihenni hazatérő férjétől azt várja, hogy abban a kis üres idejében is az ő szórakoztatásával gondoljon és a helyett, hogy lendíteni iparkodna valamit ő is, azt kívánja, hogy csak költson rá, az ilyen nő nemcsak hogy nem könnyíti, de még inkább szaporítja a gondokat. Legyen is a nő szerény és egyszerű! tudjon sütni, főzni, varrni, mosni és vasalni; mert egy férfinak legjobban eshet a felesége főzte és minden házi dolgokban legjobban tetszhet a felesége munkája. Csak egy ilyen nő tudhat teremteni a férfinak barátságos otthont és bol-

— ✦ — V a s k a p u. — ✦ —

A HÁROM JÓBARÁT.

— Elbeszélés. —

Irta: **E. Nagy Sándor.**

(2. folyt.)

IV.

Ma komolyan beszélsz barátom, — szólt Nádý Dinnyéshez, — akkor én épen tudnék neked javasolni egy olyan leányt! Az igaz, hogy nem valami híres dáma, sem nem valami tündéri szépség, hanem igen jóra való derék falusi birtokos árva leány. Fiatalnak sem igen fiatal; lehet már vagy 25—26 éves. Kedvesnek azonban elég kedves s van neki vagy 10—15000 forintot érő birtoka.

— Beszélj hát kérlek pajtás, — válaszolt Dinnyés, — mert igen érdekel. Azt előre mondhatom, hogy én nem ragaszkodom ahhoz, hogy a jövődő feleségem híres dáma legyen, mert a mai világ neveltjei között épen a jó házias gazdaasszonynak nevelt szerény nő a ritkaság! Hiszen én az uri dámáknak már a látásától is megcsömöröltem! Mit érhet el egy szegény férfi egy olyan nővel, a ki a zongorázásnál és hínzésnél nem tud tenni egyebet,

dogithatja azt igazán! Mondhatom, hogy én vágyom egy szerény, egyszerű nőt birni feleségül. A külső szépségnek sem vagyok nagy rajongója. Én azt olyannak tartom, mint egy értéktelen csillogó tárgyat, a melynek a szem könnyen beleun a nézésébe! Csak a belső szépségnek lehet igazi értéke, csak ez bírhat a férfire állandó vonzalommal! A kort illetőleg is úgy gondolkozom, hogy feleségnek inkább is való lehet már egy olyan koru nő, a ki az életet már ismeri, mint egy még a költészet korát élő leány, a ki még nem tudja azt, hogy az életben esalódás is van s a ki olyannak képzei az életet, mint a hogy azt eléje ifju álmodozó képei rajzolják. Én már megvagyok 30 éves, azt hiszem hát, hogy egy 25—26 éves nő épen hozzám illene.

— Na hát ha így beszélsz édes barátom, akkor ez neked épen jó volna. Én a kir. közjegyzői irodában ismertem meg őt, mikor a szülői hagyatékát tárgyaltam. Ketten voltak örökösök: ő meg egy másik már férjnél lévő testvérnénje, a ki ezt mindenből ki akarta semmizni. Én azonban láttam, hogy milyen elhagyatott, védelmére keltem és nem engedtem megsérteni jogaiban. Ezért szegény, mikor elmentek, olyan hálásan tekintett rám, és olyan melegen szori-

totta meg kezemet, hogy szinte lelkemig hatott. Ha tehát én irnék ennek az érdekedben, biztosra veszem, hogy szívesen venné látogatásunkat.

— Tedd meg, az Isten áldjon meg édes barátom, mert egészen kíváncsi lettem erre a nőre. Ha sikerülne a vele való házasságom, előre is megígérem, hogy szép tiszteletdíjat fogsz tőlem kapni.

— Jegyezd meg magadnak barátom, hogy ha az érdekedben tehetek valamit, azt tisztán barátság-ból teszem és nem díjazásért!

— Engedj meg pajtás, de nem akartalak sérteni.

— Ugy, ugy, kedves Nády pajtás, — szólalt fel Bakó, — aztán csak nekem is javasolj valami jó gazdag leányt, mert ám én is megházasodnék szívesen.

— Ne busulj, — felelt Nády, — majd neked is akad! Aztán újra Dinnyés felé fordulva folytatta:

— Ha holnap írok neki, úgy körülbelül nyolcz nap mulva itt lehet rá a válasz, akkorára majd eljöhetsz megtudni az eredményt.

— Nyolcz nap mulva hát biztosan eljövök.

— El is várlak feltétlenül.

Mig Nády és Dinnyés beszélgettek, Bakó szunnyadozni kezdett s nemsokára a hazamenetelt sürgette.

Miután az idő már hajnal felé járt, Dinnyés és Bakó bucsut vettek és hazamentek.

Nády, a mint magára maradt, magában kezdett beszélgetni.

— Istenem, szegény leány!... ugy szeretném, ha sikerülne a dolog és ha ő igazán boldog lenne a Gyula oldala mellett. Meg is írom neki a levelet mindjárt, addig le sem fekszem.

Leült az asztal mellé, papírt, tintát és tollat kerített elő, aztán egy esomó újságpapírost apródonként égetve, ennek a világitásánál a következő levelet írta:

„Mélyen tisztelt kisasszony!

Egy egyenes, őszinte kérdést akarok a kisasszonyhoz intézni, amit azon reményben teszek, hogy azt félremagyarázni nem fogja.

Van nekem egy igen derék házasulandó jóbarátom, a kinek én ajánlottam a kisasszonyt.

Ez a feltett kérdés!

Most már arra kérem, legyen szíves nekem erre ugyanolyan őszintén válaszolni, hogy szívesen venné-e látogatásunkat és mikor mutathatnám be őt.

Beccses választát lehetőleg öt nap alatt kérve, maradtam a kisasszonynak

mély tisztelettel

alázatos szolgálja:

Nády Andor,

volt kir. közjegyzői segéd.*

Ezt a levelet mindjárt be is csomagolta és még akkor éjjel vitte el bedobni egy levélszekrénybe.

V.

Pintér ügyvédnek nagyon rossz napjuk volt. Volt nekik egy fiatal irodavezetőjük, akit becsültek, szerettek és becéztek, akit megajándékoztak a leg-

teljesebb bizalmukkal s aki mindezekkel a legrutabb módon visszaélt.

Egy kicsit mulatós volt a gyerek, sokat szeretett kávéházba járni, a hol rendszeren adta az urat: huzatta a cigánynyal, pezsgőzött a kasszirnőkkel és sokszor kártyázott is.

Az ilyen dinom-dánom élet aztán elkerülhetlenné tette, hogy mikor a tisztességesen szerzett pénze elfogyott, sikkasztásra vetemedjen s ahol csak szerét teheti, megcsalta a főnökét. Legutoljára 2000 frtot lopott ki a pénzszekrényből s ezzel megszökött.

Ez okozta hát szomorú napjukat az ügyvédeknek.

De nem azt a 2000 frtot sajnálták ők, nem azért szomorkodtak, hanem azért, mert sokkal drágábbat, egyetlen leányuk: Etelkának a szívét is, nyugalma is elrabolta ez a haszontalan fiatal ember, a ki már el is volt vele jegyezve.

Ennek a fájdalomát volt nekik nehéz nézni.

Bent ült maga az egyik szobában, munkaasztala mellett.

Bús volt, mint egy életfogytiglan elítélt rab, mint a kinek az élet örömeihez már semmi reménye nincs.

Sokszor kövér könyeseppék gördültek ki szeméből fehér házi kötőjébe, melyet mindig arca elé tartott.

Sirni szeretett volna, de sirni nem bírt. Érezte, hogy az ő bánata sokkal nehezebb, sem-hogy azt a sirás megkönnyeb-bítené.

Lelke a nagy fájdalomtól, melyet érzett, megfásult; betegnek érezte ő magát, nagyon betegnek, a melyből nem remélt felgyógyulást.

Pihenni vágyott lent mélyen, nagyon mélyen a sir fenekén.

Szülei lábujjhegyen jártak az üveges ajtóhoz s lopva lestek be rá, hogy mit csinál, de fájdalomának látásán mindig könyezve fordultak el onnan.

Kihuzta munkaasztalának a fiókat és abból apró emlékeit kezdte előszedegetni.

Volt azok között mindenféle szalaggal átkötött apró virág,

kis rajz, falevél, préselt rózsza és más egyéb.

Mind kirakta maga elé az asztalra.

Szomoruan nézte, forgatta s gondolkozott felette egy ideig, aztán hirtelen összegyűrte egy csomóba és ledobta a földre.

De mintha ezek az apró emlékek a szívéhez lettek volna növe, s mintha ezeknek eldobásakor a szívéből dobott volna el egy darabot, mindjárt felszedte az apróságok törmelékét, melyeknek látásán most igazán sirni kezdett.

Sirt sokáig.

Megint gondolt egyet, s a törött emlékeit újból összemarkolva, hirtelen bedobta a kályhába és meggyújtotta, hogy ne lássa többet.

Busan nézte, mint hamvadnak el.

— Így semmisülnek meg az én szép reményeim is — szólt, s egy fájó sóhaj tört fel kebeléből.

— Csak el tudnám felejteni — folytatta tovább —

Hol volt, hol nem volt...

de nem bírom! Érzem, hogy nem felejtetem el őt soha!... Pokoli kín dulja keblemet, a melyre enyhet hozó ir nem lehet, nincs! Mentül jobban akarok erőt venni magamon, hogy kiverjem a fejem-ből, annál jobban üldöznek a gondolatok s mindig csak ő és a vele töltött boldog idők emléke van előttem. Mindenüvé akarok nézni, csak arra az udvaron lévő nagy gesztenyefára nem, a melynek árnyékos lombjai alatt a legboldogabb órákat töltöttem vele, de mintha nézésemet mindenünne visszavernék, mindent nehezemre esik látni, folyton csak arra vágyik tekintetem; s ha oda nézek, mintha kést döfnének a szívembe, ilyen fájó érzést kell kiállanom. Eddig nevettem, mikor oly esetet hallottam emlegetni, hogy valaki bánatában halt meg, de most érzem, most már tudom, mi ez! O én sem viszem soká! érzem, hogy meghalok! Csak az a borzasztó, hogy a bánat lassan öl! — De meg fogom előzni! Érzem, hogy soká nem élhetek, ilyen körülmények között, jobb hát a halálon előbb tul-esni, mint később! Ilyen lelki állapotban nem lehet az vétek, ha teszek valamit!... Csak az bánt, hogy a szüleimnek okozok vele szívfájdalmat; de hiába, ezeknek is jobb lehet ezen egyszerre keresztül-esni, minthogy soká lássanak itt pusztulni a szemük előtt! — Te pedig istenem, ha már így elhagytál, legalább adj ehhez bátorságot és segíts ki mielőbb az életből.

Arczán a rettentő belső harez nyomai látszottak.

Hirtelen kalapot tett a fejére, vette a napernyőjét és benyitott a szülei szobájába, a hol sokáig némán nézte szüleit, aztán megfordult és távozott.

Távozásakor két könnyesepp rezgett szemében, amit bucsuzóul a szüleinek szánt.

Mint az üzött vad, gyors léptekkel surrant végig egy pár utcán egyenesen a folyópartra, a hol mohón tekintett szét.

A parton csak egy fiatal ember sétált gondolatokba merülve, de ez is egy kicsit távolabb volt s így épen olyan helyre talált, aminőt keresett.

Megállt a víz szélén és nézte a futó habokat.

A folyó az egynehány nap előtti esőzés után meg volt áradva, s zavaros vize sebesen szaladt.

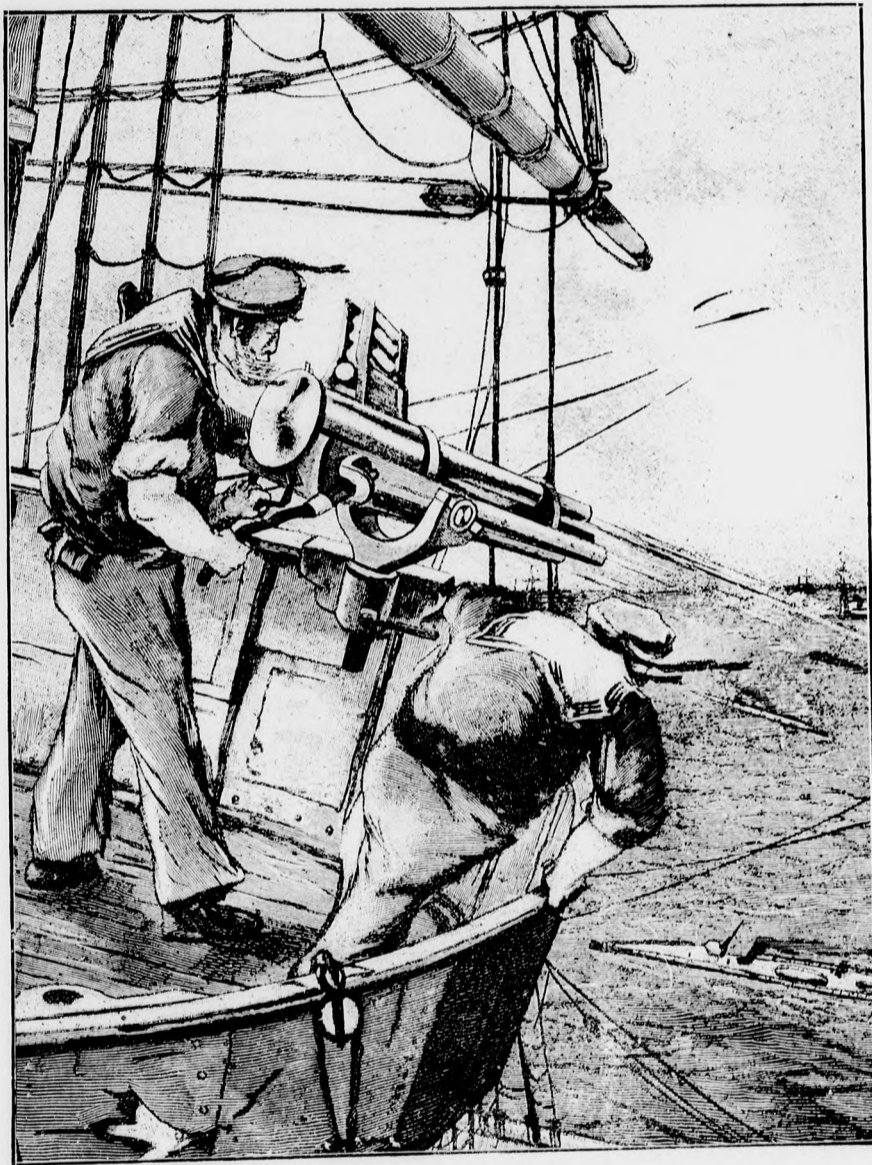
Szédülve állt ott az elszánt leány magában, iszonyu lelki harezal küzdve.

Körültekintett egypárszor maga körül és mivel látta, hogy az ott sétáló fiatal ember hátatfordítva tovább ment, egy sikoltással gyorsan az árba vetette magát.

A fiatal ember a borzalmas sikoltásra visszaneézett és mikor az előbb ott sétáló hölgyet nem látta, mindjárt tudta, mi történt.

Gyorsan arra a helyre sietett, ahol még láthatta az öngyilkosnő felett összeesapott hullámok fodrozását.

Eles tekintetet vetve a víz színére, várta, mi fog történni.

Támadás torpedóhajókra egy páncélos hajó árboczkosarából.

Egy pár pillanat múlva egy fekete folt tűnt fel a víz alatt, a mi lassan jött felfelé.

A fiatal ember egy a parton álló fűzfának lecsüggő ágába fogódzkodva, gyors elhatározással a vízbe vetette magát, hogy a szerencsétlen nőt megmentse.

A szerencse kedvezett neki, mert az ár épen felé sodorta a fuldoklót, a kinek a levegő által a vízből kiduzzasztott ruháját szerencsésen megfoghatta és kihuzhatta a partra.

Megdobbant a szive a megmentett szép nő látásán. A víz által szétmosott szénfekete haja majdnem egészen elborította, a nádszál karesu természetéhez odatapadó vízes ruha látni engedte gyönyörű idomait; hosszas arczán valami meghatározható szomorúság ömlött el, ami épen ebben a helyzetében elragadóvá tette.

A fiatal embernek első gondja volt az elhalt nőt valahova bevinni,

a hol utána nézhetnének a további segítségnek.

Erre egy fehérre meszelt két ablakos kis házat szemelt ki, amely oda nem messze állt.

Felvette a drága testet és a jelzett kis házba czipelte.

Itt csak egy öreg néni volt otthon, a ki kéztördelve fogadta és tőle telhetőleg a legnagyobb iparkodással sietett segítségére.

Mindjárt szárazba öltöztette az elhaltat és ágyba fektette; majd a fiatal embernek is odaadta munkában levő férje ünnepi ruháját, hogy addig, míg szárazat hoznak neki, meg ne fázzék; aztán pedig a fiatal ember tanácsára, először is orvosért sietett.

(Folytatása következik.)

Románián és Bulgárián keresztül.

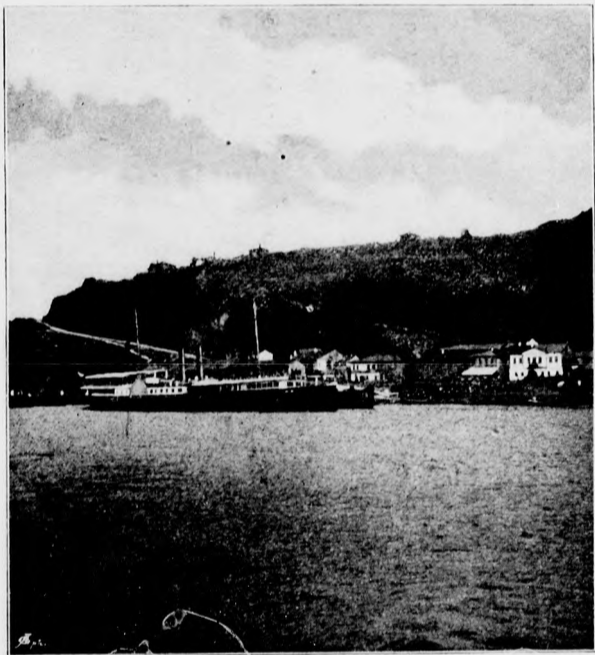
(Törödéki uti naplóból.)

Irtta: **Palotai Csorba Ákos.**

Orsovánál ültem hajóra, hogy a Fekete-hegységben eredő s a Fekete-tengerbe ömlő „Buda—Mohács—Nándornál“ elfutó fejedelmi folyón a Fekete-tengerhez, s azon keresztül a török birodalom fővárosába utazzam.

A Dunán lebegett hajónk, azon a fejedelmi folyón, a melyet a németek szeretnének Német-folyónak tekinteni, de mivel belátják, hogy Európának a Volga utáni e legnagyobb folyója utjának legnagyobb részét Magyarország területén futja meg, s tudják, hogy részben Szerbia, Románia és Bulgária területén is áthalad, csak hogy Magyar folyónak ne nevezhessék, szeretik azt „Nemzetközi folyónak“ nevezni, mi magyarok azonban a Dunát mindig magyar folyónak tartottuk, tartjuk és fogjuk örökké tartani, a míg csak magyar dal fog zengeni a fejedelmi folyó partján.

A hajó fedélzetén kényelmes karszékbe elhelyezkedve ültem. Kezemben az első csász. és kir. szab. Dunagőzhajózási társaság által kiadott „A Duna Passautól a Fekete-tengerig“ című ügyesen szerkesztett kalauza, mely a dunai utazókra nézve valóban megbecsülhetetlen mű s melynek díszes kiadásával a hajózási társulat igazgatósága a fejedelmi folyón utazó közönségnek valóban nagy szolgálatot tett; nagy részben e műnek köszönöm én is, hogy utazásom minden pontját, minden részletét

S i s t o v.

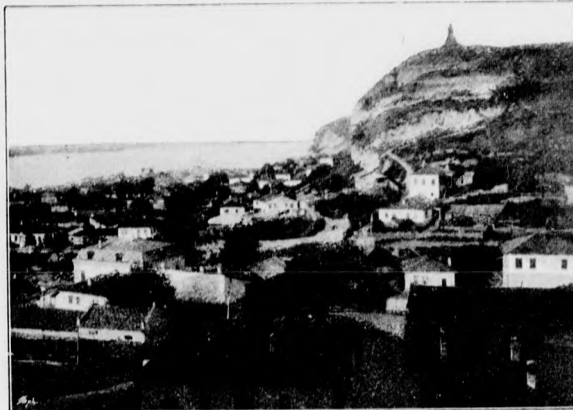
naplómbe leírhattam, melynek rövid kivonata gyanánt ismertetem meg most az olvasókkal azon részt, melyet Románián és Bulgárián keresztül vezetett utamról jegyzeteim között találok.

Orsovától folyton déli irányban halad hajónk s elhagyva a Duna közepén álló s már általában ismeretes Ada-Kaléh (vízváros) nevű szigeten épült, de most már omladozó török várat s átszúrta a Vaskapunak egykor oly veszélyes szikláin, a hol jelenleg örök emlékü Baross Gábor miniszterünk már teljesen vérszélkülivé tette a dunai hajózást, átjutunk Románia, majd Bulgária határaihoz, hogy a két országot угyszólván egész hosszában fussuk keresztül a Dunán.

E két állam kulturális helyzete még sokban hátra van a nyugat-európai művelt államok helyzetétől. A nép felvilágosodottsága, műveltsége még felette sok kívánni valót hagy hátra, de maguk az országok területei is szegények, kevésbé termékenyek. Hegyek, majd iszapos lapályok váltakoznak egymásután az utazó szeméi előtt.

S a mily fájdalmas benyomást tesz az utazóra e két állam visszamaradottsága, ép oly szomorúan emlékezünk meg azoknak történetéről. Mindenütt merre a szem ellát, vér folyt itt Sesostretes emlékezéséről fogva Dárius, Nagy Sándor, Traján, Attila, Nagy Károly, Solimán és I. Napoleon korszakán keresztül a néptörzslások korában a Dunán fel s le vonultak keresztül a néptörzsek, s annak partjain egymásután találjuk: a Góthokat, Herulokat, Rugokat, Longobárdokat, Attila világot rettegető néptörzsét, az Avarokat, Magyarokat és a Szláv törzseket; s ezek duló harezai folytak le emlékezetünk előtt a legújabb korig, a midőn a népek megállapodottan telepednek le, és megalakul Románia és Bulgária.

A Vaskaput elhagyva, Román területre ér hajónk s a szerb parton legelőször is feltűnik Kladova kis városka. E római eredetű helység, mely ma azon a helyen áll, a hol Traján császár a Dunán

N i k á p o l y.

át három éven keresztül épített óriási sziklaoszlopokon állott hidjának körülbelül hídfeje volt s melynek másik hídfeje romjai az átelleni romániai oldalon mai napig látható. E hidon keltek át a Deczebált legyőzött és Dáciát meghódított római légiók.

A Duna baloldalán fekszik Turn-Severin romániai város mintegy 8000 lakossal. Itt van az osztrák-magyar konzulátus, a román törvényszék és praefektura székhelye; a város maga dombon épült s az ott látható romok eléggé bizonyítják, hogy e város már a rómaiak idejében is nagyobb szerepet játszott. A dunagőzhajózási társulatnak itt van egyik hajógyára.

Turn-Severinnél az eddig egyenes irányban haladó Duna erős kanyarulatot tesz, s egymásután tűnnek elő a szerbiai partokon Brza-Palánka, Kosiak, Somorinová és Radujevac, mely rakodó állomása a Szerbiában oly híressé vált negotini borkereskedőknek.

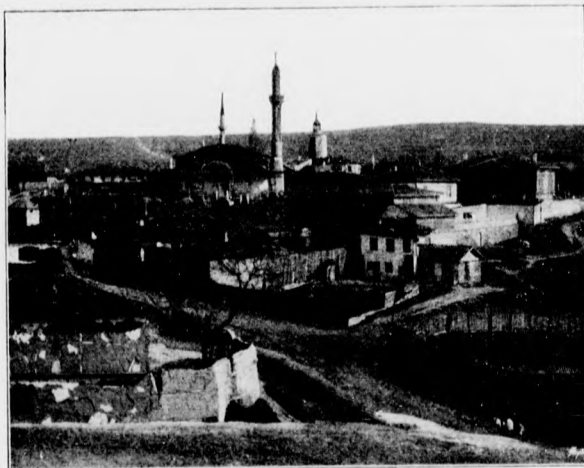
Szerbia véghatáránál látjuk Timok-ot, hol római erősség és kastélyok romjai láthatók.

Radujevaccaal átellenben a romániai partokon épült Gruja, mely mellett elhaladva a hajó, Gírla-mare, Gírla-mika Csetatye, majd ismét egy kanyarulatnál Widdint érzük el, míg a másik parton Calafát tűnik fel, hol mai napig épségben láthatók az 1854. és 1877. évi háborúk alkalmával készített sánczok és ágyúütegeket védeltetett földhányások. E város összes lakossága 5000.

Widdin már Bulgária területén áll. Itt székel a görög orthodox exarca és a bulgáriai felebbviteli törvényszék. Widdintől 15 kmt. távolban van Akcer-Palánka, melynek lakói mind cserkeszek.

Bulgária partjai iszapos síkságot mutatnak, csak itt ott tűnik fel egy-egy emelkedés.

Két órai hajózás után Lom-Palánká-ba érünk, a honnét jó karban tartott országut vezet Bulgária fővárosába, Szófiába. Lom-Palánkánál szakad a Lom folyó a Dunába. Rahova jelentéktelen városka elhagyása után hajónk Nicopoli bolgár erődítményhez ér, ahol 1396-ban Zsigmond királyunk a döntő csatát veszítette el Bajazid szultán feles hadserege ellen, minek következménye lett, hogy a dunai fejedelemségek a félhold uralma alá

R u s t s u k.

kerültek. Nicopoli tulajdonáért 1810 és 1877-ben is erős küzdelem folyt a törökök javára, de e hadviselések felette sok kárt okoztak a mintegy tizezer lakossal bíró városnak, mely egészen

keleti jellegű s apró háza s számtalan Mosói a hegyoldalába építék. Nicopolitól kissé távolabb fekszik Plevna, melyet Osmán basa oly hősileg védett 1877-ben.

Nicopolitól átellenben, ismét a romániai partokon, Turn-Magurelló mellett haladunk el, melynek közelében török vár omladéka áll; innét nem messze tűnik fel Zimnicza, Ypsilanti herezeg fényes kastélyával, a bolgár parton.

Ugyancsak Bulgária partjain látszik a festőileg szép Sisto egy hegyoldalon, mely az 1791-ben kötött szisztovai békekötésről, s arról nevezetes, hogy az 1877-iki orosz-török hádjárat alkalmával itt ment át az orosz haderő a Dunán keresztül. A huszezer lakost számláló városban van a bolgár törvényszék székhelye, s a Dunaparton áll a vámbház.

(Vége következik.)

ELZA.

(Regény egy kötetben.)

(10. fejelet.)

Írta: **Horváthné Ferenczy Ida.**

IX.

A két fiatal leány másnap ágyban maradt és Bérczyék elutazása elnapoltatott.

Irén grófnőt nem annyira kimerültség, mint inkább a harag és izgalom tette beteggé. Halálos gyűlölettel szívében beszélt el anyjának a lefolyt eseményeket.

— Nem hittél szavaimnak anyám, s ime most bebizonyul, hogy egy ilyen nyomorult semmi, egy alárendelt egyén fog diadalmaskodni felettem, egy Bérczy grófnő felett. Oh! — kiáltá, öklöbe szorítva kis kezét — szeretném eltíporni, összetörni azt a gyűlölt teremtést, a kít Hugó előbbre tesz nálamnál!

— Csillapodjál gyermekem — szólott hozzá anyja megnyugtató hangon — szerelmi elfogultságodban talán ismét tulzod az egész dolgot. Ismétlem neked, egy Végváry gróf nem is gondolhat ilyen házasságra. Még minden jóra fog fordulni, hanem azt a leányt mindenesetre eltávolítjuk az utból. Még ma beszélék a grófnővel.

Irén megnyugtatta kissé anyja szavaitól, aludni próbált, míg Bérczy grófné a ház urnójéhez indult, de hallá, hogy az még nem készült el öltözékével és így a társalgóban foglalt helyet, hogy ott várva be barátnőjét, kissé elkészüljön a kényes tárgy előadásához.

Végváry grófné csakugyan öltözőjében volt még. Az előtte való nap izgatottsága miatt csak későn tért nyugalomra és rendesen későbbben kelt fel.

A körülte ügyesen forgoló Milkától épen Elza hogyléte felől tudakozódott. A ravasz leány részvétet tetteve válaszolt a grófné kérdéseire, de érezte jól, hogy az alkalom itt van, most fel lehet használni ezéjének előmozdítására.

— A grófné nagyon kegyes, hogy ilyen nagy figyelemre méltatja egyik alárendeltjét — szólott behízog hangon. — Nincs neki semmi baja, az ily szegény leány mindenhez hozzá van szokva, föl sem veszi még az ilyen kis fürdést. De Elza kisaszony veszedelmesen szép leány, kegyelmes asszonyom! — tevé hozzá ezézatós hangon.

A grófné meglepetéssel tekintett komornájára.

— Nem tudom, mit akar ezzel mondani Milka; hogy Elza szép leány, tagadhatatlan, de a „veszedelmes“ szó épen nem illik személyére. Kire nézve lehetne ő itt veszedelmes?

— Boocsásson meg kegyelmes grófné merészségemért. Hűségem, ragaszkodásom kegyes urnómhöz kötelességemmé teszi figyelmemt felhívni arra a feltűnő figyelemre, mit Hugó gróf a leánynyal szemben tanusít.

— Hugó gróf, és Elza! E két név nem fér meg egymás mellett — szólott, büszkén emelve föl fejét a grófné. — Miféle nevetséges hóbort vitte kegyedet erre a gondolatra? Megtiltom, hogy ilyen gyanúsításokat tápláljon fiammal szemben!

A ravasz leány meghajtá fejét engedelmissége jeléül, de benső örömmel látta urnője arcáról, hogy ezélt ért, elveté a gyűlölt leány iránti ellenséges indulat magvát a grófnő szívébe.

— Hogy van a mi kedves Irénünk? — kérdé nyájasan Végváry grófné barátnőjétől, midőn kevés idő múlva fölkereste őt a társalgóban. — Nagyon aggódok miatta.

— Köszönöm részvétedet édes Katalin, hála az égnek elég jól. Pár napi pihenés azt hiszem teljesen helyrehozza.

— Vigasztalhatatlan vagyok, hogy épen minálunk érte őt ez a kellemetlenség. Legfőbb óhajom volt, hogy kellemes emlékekkel távozzatok el tőlünk.

— Oh, azt a csekély incidensst könnyű lesz elfelejteni, mert szerencsére nem hagyott semmi szomorú nyomot maga után. De ebből kifolyólag engedd meg édes Katalin, hogy mint bizalmas barátnőd, egy kényes kérdést intézzek hozzád. Nem gondold, hogy egy ilyen ritka szép leánynak folytonos közelléte, mint társalkodónőd veszélyes lehet fiadra nézve. Ne izgasd fel magad kérlek szépen — tevé hozzá látva a haragos pirt, mi a grófné arcát előnté. — Tudom én jól, hogy a Végváryak nem feledkeznek meg magukról, nem is valami komoly veszélyre céloztam, de hát a szépség hatalma nagy és különféle ballépés indító oka szokott lenni. Mindenesetre nagy kísértés Hugóra nézve naponként érintkezni ilyen igazán csábító teremtéssel, a ki szépségének élénk tudatával is bír.

— Köszönöm a figyelmeztetést édes Gabriell, majd gondolkozni fogok rajta. Megvallom kissé rosszul esik nekem, hogy feltételezel Hugóról ilyen meggondolatlanságot. Véleményed élet különben az tompítja némileg, hogy nem ismered Hugót. Ő minden tekintetben arisztokrata! Nincs okunk féltetni őt!

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Nagyon szép idő járt szeptemberben, az ősz olyan jókedvű volt, minden mosolya esupa nyájasság, esupa napsugár. S amit a jó anyatermészet a nyáran vétett, ki akarta javítani ősszel.

A madarak vigan csieseregtek, a fák újra virágzani kezdtek, meghuzódott a csintalan szél egy-egy hegyoduban, s az emberek kezdtek elbizni magukat. Csufolták ezt a vénülő évet, hogy élete alkonyán kendőzi magát, elesufolták vénasszonyok nyarának.

— Jó, nem kellek így, nohát majd megmutatom magam más oldalról.

Egy éjszakán keresztül esuf hideg vén boszorkány lett az őszből, kinek a lehelete is dermeszt, ki hideg ólmos esővel csapkodja az ember ablakait, előhívta a szelet odújából s végig sópörte vele ezt a világot, a fölkaavart porból sárt csinált, ilyen az ősz, ha nem csinotja magát, minden ráncz az arcán egy-egy sirgödör a mellbetegeknek.

Brr! de hideg van! Jó keletje van most a téli kabátnak, ha mindjárt prémes is, első az egészség! No mert ennek a csuf banyának már nem a csie-ergő madarak udvarolnak már nem az újra kivirított fák adják virágaikat, hanem hiven kíséri őt a nátha, a meghülés — és a halál — s ez utóbbi böven szolgálja fel virágait is: a mellbetegek arcán kivirult halálrózsákat.

Ilyen az ősz, ha megharagszik, ilyen az ősz most is!

És hány új sir fog domborulni a mostanában meghaltak sirja felett a közelgő halottak napján? De hány!

* * *

Lezajlottak a császárnapi is, és annak az igazán magyar rhapszodiának, a mi a budai királyi várakból elhangzott, utolsó

üteme, utolsó akkordja olyan igazán magyar, hogy méltó a legelső magyar emberhez, a királyhoz.

Az a tiz szobor, melylyel ő felsége Budapestet megajándékozta, olyan nemzeti ajándék, melynél nagyobbat és dicsőbbet elképzelni nem lehet.

A nemzeti eszmék harcossai, kik keresztel, tollal és karddal segítettek nem ritkán épen a Habsburg-dinasztia ellen győzelemre — ezeknek emel szobrot a király!

Természetes, hogy a hálás nemzet olyan ovációkban részesítse ő felségét névünnepén, mint még soha, az egész ország ünneplő díszbe öltözött, az összes nagyobb városokat kivilágították, díszközgyűléseket tartottak mindenfelé és hódoló feliratokat menesztett ő Felségéhez minden törvényhatóság.

Hogyne, hisz az a nemzet, mely uralkodójával annyira összeforrott, már újra egy kötelékkel erősebben érzi magát uralkodójához kapcsolva, s ez a kötelék nemzeti jellegű, hogy ugy mondjam piros, fehér, zöld.

Felséges asszonyunk a királyné most körülünkben időz, de oly esendőben áll a budai királyi palota, mintha felséges asszonyunk nem is volna körülünkben. Nem is csoda, nekünk szegény polgároknak is fáj, nagyon fáj ha elvesztjük gyermekünket, hogyne fájna annak, ki gyermekében a leendő királyt, a korona egyenes leszármazóját veszítette el. Istenben boldogult Rezső trónörökös halála óta ő felsége a királyné kerül minden zajosabb fogadást és fogadtatást, és könyekig meghatja mindaz, a mi elvesztett gyermekére emlékezteti.

Október végeig marad hű magyarjai között.

* * *

Carmen Sylva! Ki ne ismerné e nevet!? Akik a legutóbbi napokban Budapesten voltak, azok láthatták is azt a csodásan kedves galambosz alakot, kinek költészete tele van szízzel, érzéssel és hangulattal, kinek poézisében letüköröződik erdő, mező, bérez, völgy, susogó nádas vagy tomboló orkán, kinek poezise, a hogy szívből jön, ugy szívhez is szól. Carmen Sylva, a román király neje — díszdoktor! A budapesti tudományegyetem filozófiai fakultása nevezte ki ő felségét tudorrá. A román királyné oklevelét az egyetem tanácsa már készített. Az oklevél remek kiállítású lesz s azt egy bőrkötésű táblában helyezik el, melynek lapján a királyné czimere és monogramja fog ékeskedni. Az okmány pecsétartója vert ezüstből készül s az egész remeke lesz hazai iparunknak. Az oklevelet küldöttség viszi el Bukarestbe rövid idő múlva, még pedig a rektor vezetése alatt az egyetem tanácsának két tagja, kiknek egyike a bölcsészeti kar dékánja lesz. Szó van arról is, hogy az oklevelet nagyobb deputáció nyújtsa át, a mely állana Herczegh Mihály rektorból s a négy dékánból, mint annak idején az a küldöttség, mely Rezső trónörökösnek a bölcsészettudori oklevelet Prágába vitte.

Mecsekalji.

KÉPEINKHEZ.

II. Oszkár Svéd- és Norvégországok királyát ez idén már másodsor mutatjuk be olvasóinknak. Első alkalommal, mikor mint vendégszerető házigazda mutatkozott be a hírlapírói kongresszus alkalmával, és most, mikor trónraléptének 25-ik évfordulóját ülte. Ő az egyedüli uralkodó Európában, kinek ereiben polgárvér buzog. Svéd- és Norvégországok nem képeznek nagyhatalmat, csak a harmincz éves háboruban volt az, s ennél fogva a külpolitika nem bántja, de annál nagyobb súlyt helyez a köznépi kiművelésre. Ebben a tekintetben előbbre is vannak e királyságok Európa bármely országánál, alig találni benne írni, olvasni nem tudó egyéneket. A király maga is versenyt dolgozik a tudósokkal, s nem elégszik meg a koronával, még a babért is el akarja érni. Több filozófiai és egyéb munkákat irt s mint tudós, európai hírnévre tett szert. Székhelye Stockholm, ez a — csak ugy mint Velence — vizen épült város. *II. Oszkár* valódi atyja a népnek, melytől nem zárja el magát ridegen, ellenkezőleg közjük vegyül és részt vesz örömeiben ugy, mint bánatában. Dinasztiaját még a nagy Napoleon alapította meg. Nagy és nemes munkájában hű társa felséges neje, kivel együtt ünnepelte meg az idén uralkodásának 25 éves jubileumát.

Őszi reggel az erdőn. Lombhullás, halvány napsugár időszak a sárga ősz, az álmos föld lassankint lerakja díszes öltözé-

két, a zöld lombot s takaróul hinti magára. A fűre őzek, a czi-meres szarvasok szomorú bögése jelzi a legküzdelmesebb időszaknak, a télnek küszöbön létét. A száraz cserjék mögül el-eldördül a vadász fegyvere, s a vad halálra sebezve bukik a földre. Hiába kínálja nekünk az ősz legszebb gyümölcseit, hiába préseli poharunkba a szőlő gyöngyöző nedvét, azért mégis csak a halálra, az elmúlásra emlékeztet a hűvös szél, az ölmos eső, minden, minden.

A kiknek a magyar király saját költségén szobrot emeltet. Nem győz a magyar nemzet koronás fejének dicső elhatározása felett örülni. Már lapunk mult számában közöltük azoknak a történelmi alakoknak életrajzát, kiknek ő felsége szobrokat emel, most bemutatjuk őket olvasóinknak azok után a képek után, melyek róluk fenmaradtak. A történelem márványlapjára már rég feljegyezte Klio nagy neveiket, s most e márványlapra a dicső elhatározás után még egy név kerül: I. Ferencz József, Magyarország apostoli királyáé. Am ha a márványlap eltörnék is, mélyen bevésve maradna nagy neve minden magyar ember szívébe, hogy a nemzet egyik legszebb álmát így megvalósította.

Hol volt, hol nem volt... Mesélt a nénike kis testvérenek csodaszép királyleányról, a kinek nagyon-nagyon sokat kellett szenvedni és egy csodaszép királyfiuról, a ki hősi küzdelem után kiszabadította a leányt a hétfejű sárkány karmaiból — aztán boldogok, nagyon boldogok lettek egymással. — A fiu meg hallgatta áhitattal, hallgatta, mintha nem is mese volna, mintha az a hétfejű sárkány a sors volna, kitől vajmi nehéz elragadni áldozatát.

Támadás torpedóhajókra egy pánczélos hajó árbockosarából. Veszedelemes jószág az a torpedó, ugy siklik a víz alatt, hogy alig venni észre és olyan hajókat sülyeszt el sarkantyujával, ha oldalba kapja, mint egy monumentális épület. Órizkednek is tőle a pánczélosok, pusztítják is őket a harcban, ahogy csak tehetik. A gyorstüzelő ágyuk és kézi ágyuk kitűnő szolgálatot tesznek nekik, mert a hajó árbockosarából könnyen célbavehetőek velök a torpedónaszádok.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

P. B. Ez is bevált, de kívánságát nem teljesíthetjük, mert: olvassa el, kérjük, figyelmesen mai lapunkat — **G. D. M.** Jó, mint mindig. — **E-ffy L.** A levél okvetlenül rendelkezési helyére jutott, de lakhelyét és címét díszkréziónk tiltja elárulni. — **Hajnalka.** 1. A polgári iskola még nem kvalifikál, tanítóképző vagy tanárképző igen. Nagyon bajosan. 2. Nagyon hosszú költemény, a lapban nem adhatjuk, itt pedig nagyon kicsiny a helyünk hozzá. 3. Ha jó, bármit és bármikor, de azt, hogy jó-e, csak mi határozzuk majd meg. — **P. Gy.** Nagyon érzélgősek; nem váltak be. — **Kolibri.** Alkalomadtán. — **Havasi Albin** urnak Válogatunk belőlük, de határozott ígéretet nem tehetünk, hogy mikor. A megreklamált dolgozat is a sorban van — **G. A.** Jó. Köszönjük. — **J. M.-né.** Csak az egyiket adhatjuk, a másik nagyon reklám izü. — **Cz. R.** Kívánsága szerint fogunk eljárni. — **Bánatos.** Legyen meggyőződve, hogy mindazt megtesszük, ami erőnktől telik. Őszinte részvételt vagyunk a szegényke sorsa iránt, s ígérjük, hogy a legelső alkalommal, mely kínálkozik, szóba hozzuk. — **H. F.** A levelet a címzett okvetlenül megkapta, hogy miért tartja oly sokáig magánál és miért nem felel, ezt mi nem tudjuk. — **T. T.** Jó. Közölni fogjuk. — **K. S.** Minthogy nem küldtük vissza a dolgozatot, ebből láthatja, hogy bevált. — **B. I. Jó.** — **Porsche Vilmos** urnak Dehogy feledkeztünk, dehog, csak a lant hallgatott és a nálunk lévő költemények már a verskötetben megjelentek, azokat tehát nem adhattuk. Üdvözet. — Több kéziratról a jövő számban, névtelen és bélyegtelen levelekre nem reflektálunk, kéziratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

A magyar királyi államvasutak

ŐSZI MENETRENDJE.

A vonatok **érkezése** Budapest-nyugati pályaudvarra.

A vonatok **indulása** Budapest-nyugati pályaudvarról.

Érvényes 1897. évi október hó 1-től.

Érvényes 1897. évi október hó 1-től.

Dél előtt				Dél után			
vonat-szám	óra	perc	honnan	vonat-szám	óra	perc	honnan
*701	12	50	k. e. v. Konstantinápoly	*173	12	55	sz. v. Palota-Ujpest
0705	5	30	ost.e.v. Konstantinápoly	703	1	25	gy. v. Bukarest
163	5	40	sz. v. Palota-Ujpest	175	1	40	sz. v. Palota-Ujpest
1.5	6	35	» Palota-Ujpest	103	1	50	gy. v. Bécs
6101	6	45	» Szolnok, Czepléd	177	3	00	sz. v. Palota-Ujpest
217	7	05	tv.szsz. Pozsony	6001	3	10	» Lajos-Mizse
709	7	15	sz. v. Verciorova	6103	3	40	» Szolnok, Czepléd
4101	7	25	» Esztergom	135	3	55	» Nagy-Maros
167	7	35	» Palota-Ujpest	4103	4	40	» Esztergom
117	7	45	» Bécs	179	5	45	» Palota-Ujpest
6011	7	55	v. v. Lajos-Mizse	115	5	55	» Bécs
127	8	45	» Párkány-Nána	711	6	50	» Temesvár
169	8	55	» Palota-Ujpest	181	7	00	» Palota-Ujpest,
171	10	10	» Palota-Ujpest	707	7	40	gy. v. Orsova, Temesvár
715	10	35	» Szeged	137	8	20	sz. v. Nagy-Maros
143	10	55	» Érsekújvár	183	8	30	» Palota-Ujpest
				105	8	50	gy. v. Bécs
				6105	9	05	sz. v. Szolnok, Czepléd
				1401	9	20	gy. v. Zsolna
				4111	9	30	v. v. Esztergom
				§109	9	55	ost.e.v. Bécs
				6013	11	00	v. v. Lajos-Mizse
				†101	11	50	k. e. v. London, Páris, Bécs

* Közlekedik minden kedden.
 o » » » vasárnap.
 † » » » ünnep és vasárnap.
 ‡ » » » minden szerdán.
 † » » » pénteken.

Dél előtt				Dél után			
vonat-szám	óra	perc	hová	vonat-szám	óra	perc	hová
*702	12	00	k. e. v. Konstantinápoly	6104	12	05	sz. v. Czepléd, Szolnok
*102	1	00	» Bécs, Páris, London	136	12	15	» Nagy-Maros
166	5	55	sz. v. Palota-Ujpest	176	1	05	» Palota-Ujpest
†110	6	20	ost.e.v. Bécs, Ostende	104	1	45	gy. v. Bécs
4102	6	30	sz. v. Esztergom	178	2	20	sz. v. Palota-Ujpest
6102	6	40	» Czepléd, Szolnok	704	2	30	gy. v. Bukarest
168	6	50	» Palota-Ujpest	4104	2	35	sz. v. Esztergom
6012	6	55	v. v. Lajos-Mizse	6002	2	45	» Lajos-Mizse
1402	7	30	gy. v. Zsolna	144	2	55	» Érsekújvár
106	8	00	» Bécs	6106	3	05	» Czepléd, Szolnok
170	8	05	sz. v. Palota-Ujpest	180	4	00	» Palota-Ujpest
708	8	15	gy. v. Temesvár, Orsova	716	4	25	» Szeged
712	8	30	sz. v. Temesvár	138	4	35	» Nagy-Maros
172	9	05	» Palota-Ujpest	182	6	10	» Palota-Ujpest
116	9	15	» Bécs	128	6	30	» Párkány-Nána
†174	11	55	» Palota-Ujpest	710	7	00	» Verciorova
				4112	7	10	v. v. Esztergom
				6014	7	20	» Lajos-Mizse
				184	7	45	» Palota-Ujpest
				218	9	05	tv.szsz. Pozsony
				118	9	35	» Bécs
				*706	10	15	ost.e.v. Konstantinápoly
				714	10	35	sz. v. Szeged, Temesvár

* Közlekedik minden szombaton.
 * » » » kedden
 † » » » vasárnap.
 ‡ » » » ünnep és vasárnap.
 * » » » minden szerdán.

A vonatok **érkezése** Budapest-keleti pályaudvarra.

A vonatok **indulása** Budapest-keleti pályaudvarról.

*101	12	10	k. e. v. London, Páris, Bécs	§1025	12	20	v. v. Budafok
*901	12	30	» Konstantinápoly	311	12	25	sz. v. Hatvan
643	5	00	t. szsz. Arad	301	12	50	gy. v. Berlin, Ruttka
321	5	20	v. v. Ruttka	903	1	05	» Konstantinápoly
1707	5	45	sz. v. M.-Sziget	601	1	10	» Brassó, Tóvis, Arad
605	6	10	» Brassó, Arad	3	1	25	» London, Páris, Bécs
47	6	15	t. szsz. Bicske	403	1	30	» Lemberg, Kassa
405	6	35	sz. v. Lemberg, Miskolcz	1901	1	45	» Gyékényes, Pécs
7	6	40	» Bécs, Sopron	503	1	50	» Tóvis, M.-Sziget
907	7	05	» Belgrád, Brod	1301	2	05	» Graz, Fehring
507	7	10	» Brassó, Kolozsvár	313	5	55	sz. v. Gödöllő
309	7	30	» Hatvan	505	6	20	» Brassó, Kolozsvár
1303	7	35	» Graz, Fehring	25	6	50	v. v. Győr
501	7	50	gy. v. Bukarest, Brassó	5	7	15	gy. v. Bécs, Graz
1021	7	55	v. v. Paks, Adony-Szabolcs	603	7	20	sz. v. Brassó, Arad
1505	8	15	sz. v. Kassa, Popr.-Felka	905	7	35	» Belgrád, Eszék
1005	8	20	» Fiume, Zágráb, Eszék	305	7	45	» Berlin, Ruttka
1003	8	40	gy. v. Fiume	1007	7	55	» Fiume, Zágráb, Pécs
319	8	50	sz. v. Hatvan	1705	8	10	» Stanislaw M.-Sziget
509	9	10	» Szolnok	1001	8	35	gy. v. Róma, Fiume, Zágráb
11	9	25	» Győr	407	8	40	sz. v. Munkács, M.-Sziget
909	10	15	» Szabadka	1507	9	05	» Kassa, P.-Felka
307	10	35	» Ruttka, Fülel	9	9	20	» Bécs, Graz
21	10	40	» Triest, Fiume	401	9	55	gy. v. Munkács, Kassa
				19	10	00	sz. v. N.-Kanizsa
				303	10	15	gy. v. Berlin, Ruttka

* Közlekedik kedden és pénteken.
 * » » » szerdán és szombaton.

§ Közlekedik október 15-ig.
 § » » » csak a hajózás szünete alatt.

*902	12	20	k. e. v. Konstantinápoly	310	12	35	sz. v. Hatvan
*102	12	40	» Bécs, Páris, London	1302	1	45	gy. v. Fehring, Graz
30	6	15	v. v. N.-Kanizsa	602	1	55	» Arad, Tóvis, Brassó
10	6	50	sz. v. Bécs, Graz	504	2	15	» Tóvis, Körösmező
304	7	00	gy. v. Ruttka, Berlin	4	2	20	» Bécs, Páris
1002	7	15	» Zágráb, Fiume, Róma	16	2	30	sz. v. Bicske
402	7	20	» Kassa, Munkács	404	2	35	gy. v. Kassa, M.-Sziget, Lemp.
906	7	35	sz. v. Belgrád, Brod	904	2	40	» Belgrád, Eszék, Brod
1508	7	40	» Kassa, Popr.-Felka	312	2	45	sz. v. Hatvan
1008	8	00	» Zágráb, Fiume, Pécs	510	2	55	» Szolnok
604	8	05	» Arad, Brassó	1004	3	00	gy. v. Zágráb, Fiume,
506	8	30	» Kolozsvár, Brassó	1022	3	20	v. v. Adony-Szabolcs, Paks
6	8	50	gy. v. Bécs, Graz	302	3	45	gy. v. Ruttka, Berlin
408	8	50	sz. v. Munkács, M.-Sziget	910	4	00	sz. v. Szabadka
306	9	20	» Ruttka, Berlin	12	4	30	» Győr
1708	9	40	» M.-Sziget, Stanislaw	308	5	20	» Fülel, Ruttka
§1026	10	30	v. v. Budafok	508	5	45	» Kolozsvár, Brassó
				318	6	25	» Hatvan
				1706	7	05	» M.-Sziget, Stanislaw
				18	7	15	» Nagy-Kanizsa
				1506	8	00	» Kassa, Popr.-Felka
				1006	8	30	» Zágráb, Fiume, Eszék
				406	8	40	» Ungvár, Lemberg
				48	9	10	tszsz. Bicske
				502	9	15	gy. v. Kolozsv. Bukarest
				908	9	35	sz. v. Belgrád, Eszék, Brod
				1304	9	55	» Fehring, Graz
				606	10	00	» Arad, Brassó,
				8	10	45	sz. v. Bécs
				322	11	00	v. v. Ruttka, Miskolcz

* Közlekedik minden kedden és pénteken.
 * Közlekedik minden szerdán és szombaton.
 § Közlekedik csak a hajózás szünete alatt.